

KLAUNI

Kdo se směje naposled...

Režie: Viktor Tauš

**OLDŘICH KAISER / JIŘÍ LÁBUS /
DIDIER FLAMAND**

V kinech od 28.11.2013

KDO SE STĚJE NAPOSLED...

KLAUNI

OLDŘICH KAISER JIŘÍ LÁBUS DIDIER FLAMAND KATI OUTINEN JULIE FERRIER EVA JENÍČKOVÁ
TAŤJANA MEDVECKÁ ZUZANA KRONEROVÁ JURAJ NVOTA IVANA UHLÍŘOVÁ A DALŠÍ

KOPRODUKCE: FOG'N'DESIRE FILMS S.R.O. TARANTULA LUXEMBOURG SAMASTINOR A.S. ČESKÁ TELEVIZE KINOSTO OY SOKOL KOLLAR S.R.O. K FILM PLUS S.R.O.
PRODUKT: MICHAL KOLLAR VÝKONNÝ PRODUCENT TOMÁŠ ROTNÁGL VÝTVARNÍK JAN KADLEC KAMERA MILAN CHADIMA STŘIH ALDIS FIŠÁREK
ZVUK LUKÁŠ MOUDRÝ HUDBA PETR OSTROUCHOV ŠEŠ MASKY RENÉ STEJSKAL VFX SUPERVISOR MIRO GÁL SCÉNÁŘ A REŽIE KLAUNĚŘI BORIS HYBNER
SCÉNÁŘ PETR JARCHOVSKÝ REŽIE VIKTOR TAUŠ

PRODUCTION: EIZ, SAMASTINOR, RWE, V, FOG'N'DESIRE FILMS, TARANTULA LUXEMBOURG, KINOSTO OY, SOKOL KOLLAR S.R.O., K FILM PLUS S.R.O.
DISTRIBUTOR: MEDIA, DINES, JEDEN
V KINECH 28. 11. 13
EURIMAGES, MEDIA, DINES, JEDEN, WFFC, eclipse, TDNES.cz, JEDEN

V hlavních rolích

Max – Oldřich Kaiser
Viktor – Jiří Lábus
Oskar – Didier Flamand
Sylvie – Kati Outinen
Fabienne - Julie Ferrier
Markéta – Eva Jeníčková
Anna – Tat'jana Medvecká
Natálie – Ivana Uhlířová
Karel – Juraj Nvota
Soňa – Zuzana Kronerová
Student Adam – Radim Vizváry

Tvůrci

Námět – Petr Jarchovský, Boris Hybner, Viktor Tauš
Scénář – Petr Jarchovský
Dramaturgie – Kristián Suda, James Ragan
Režie - Viktor Tauš
Kamera – Milan Chadima
Hudba – Petr Ostrouchov
Střih – Alois Fišárek
Zvuk – Lukáš Moudrý
Architekt – Jan Kadlec
Kostýmy – Kateřina Polanská, Ivana Řezáčová
Umělecký maskér – Dana Kohoutová
SFX masky – René Stejskal
Scénář a režie klaunerií – Boris Hybner
Výkonný producent – Tomáš Rotnagl

Producenti

Fog'n' Desire Films - Viktor Tauš, Michal Kollár
Tarantula SARL – Donato Rotunno

Koproducenti

Semastinor – Waltr Kraft

Česká televize – Jaroslav Kučera

Kinosto - Markku Flink, Taru Mäkelä, Jouko Seppälä

Sokol Kollar – Peter Bajzík

K Film Plus – Tomáš Rontágl, Jan Kadlec

Distributor - Falcon

Film vznikl za podpory

Eurimages, Media, Film Fiund Luxembourg, Audiovizuálny fond SR, Státní fond ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie, The Finish Film Foundation, WFCC

Realizace audiovizuálního díla byla podpořena

Ministerstvem kultury České republiky

z Programu podpory filmového průmyslu

Film KLAUNI vznikl podle scénáře Petra Jarchovského a námětu Borise Hybnera. Příběh o pozdním znovushledání klaunského tria, spojuje dohromady domácí komediální hvězdy - Oldřicha Kaisera a Jiřího Lábuse s evropskou hereckou elitou - francouzským hercem Didierem Flamandem, vítězkou canneského festivalu Kati Outinen a francouzskou komediální hvězdou Julií Ferrier.

Příběh

Na počátku kariéry vytvořili OSKAR, MAX a VIKTOR klaunskou skupinu Busters. Jejich klauniády představovaly ostrůvky svobody uprostřed nehybné bažiny rezignace v komunistickém režimu bývalého Československa. Pak se však mezi třemi klauny cosi vážného odehrálo. Jak se ukáže, národem milovaní klauni se mezi sebou nedokážou vystát.

Nyní se Oskar vrací po třiceti letech z emigrace, aby v Praze uzavřel svoji uměleckou kariéru. Setkání s bývalými přáteli vede k nevyhnutelné vzájemné konfrontaci. Osud jim tak nabízí ještě jednu šanci, jak to naposledy pořádně roztočit. I po třiceti letech otázka zůstává stále stejná: Kdo se bude smát naposled?

O natáčení

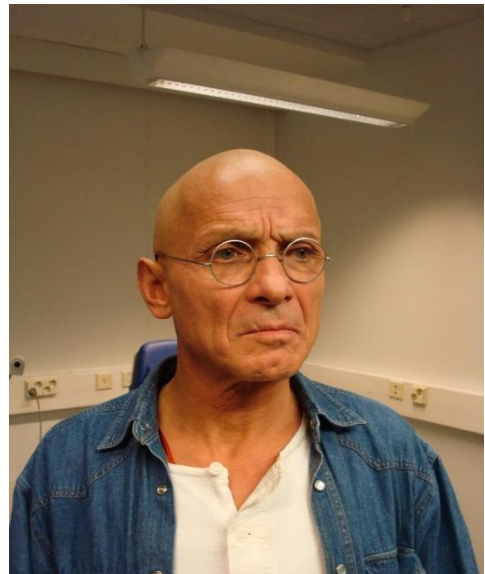
Natáčení náročného evropského koprodukčního filmu probíhalo tři měsíce v Čechách, Lucembursku i Finsku. A Viktor Tauš přiznává, že v tomhle maratonu se mu pro jeho vlastní životní zkušenost podařilo objevit pověstné hrabalovské „perličky na dně“. *„Jsou jimi české filmové štáby. V kontextu štábů jiných evropských zemí jim na filmu záleží, nepředstavuje pro*

ně jen práci. A to přesto, že tak jako ostatně Češi již po staletí, za svoji práci dostáváme méně peněz než v jiných evropských zemích. Tyto skutečnosti spolu se schopností pracovat v mezinárodních štábech paradoxně vytváří naši identitu, pro kterou jsou české štáby tolik žádané po celém světě,“ chválí bezmezně své spolupracovníky Viktor Tauš, který se musel vyrovnat nejen s mezinárodním babylonem za kamerou, ale i se sladěním herců různých národností před ní. „*Stále jsem musel myslet na to, že Didiera Flamanda budeme muset dabovat, a tak jsem se nakonec vrátil ke staré metodě, kterou používali třeba režiséři ‚spaghetti westernů‘. Spočítáte slabiky v domácím jazyce a zahraniční herec pak hraje místo textu čísla. Didier Flamand dokázal dát do těch čísel takovou emoci, že to bylo až neskutečné. Filmový štáb nečekal, že je někdo rozesměje tím, že před nimi napočítá do dvaceti. Tuto techniku jsme samozřejmě předem testovali a český text sedí dokonale,*“ vypráví režisér.

O make-upu

Snímek, v němž se po letech odloučení znovu setkávají členové slavné umělecké skupiny, jejichž cesty se dramaticky rozešly, přináší kromě dojmavého příběhu a humorných situací i velmi originální stylizaci hlavních představitelů. Fyzická podoba Klaunů vyšla z maskérské dílny mistra oboru René Stejskala.

„Naši Klauni ve filmu čelí mnoha „radostem“ stáří. Oldovi scénář předepisuje postupnou ztrátu vlasů. Oldřich se rozhodl do postavy investovat plně a skutečně se nechat oholit. Po tři měsíce tak existoval s oholenou hlavou i obočím. Scény, ve kterých ještě vlasy má, pak hrál s parukou, čímž nám umožnil postavu stylizovat i v této fázi. Miluju když make-up dotváří charakter. A Olda se, stejně jako Jiří Lábus, skutečně převtělil a stal klaunem Maxem,“ vysvětluje volbu stylizace a masek režisér Viktor Tauš

„Pracoval jsem sedmapadesát let na tom, abych byl zdevastovaný, ale Renda usoudil, že to není ještě ono, někdy jsem pauzoval, den... dva dny jsem byl slušnej a chodil jsem brzy spát... proto Renda musel ty dva dny naplnit, a měl hodně práce na masce a barvách. To jsou právě ty paradoxy. 57 let pracuješ na roli, na devastaci vlastního těla a pak tady musí někdo pracovat na masce a barvách, abys vypadal ještě víc zdevastovaně,“ říká Oldřich Kaiser. Viktor Tauš doplňuje veselou historku z natáčení: „*U Oldřicha není možné jinak, a tak toho okamžitě využil pro vtip. Pozván do České televize pohovořit o svém kolegovi Jiřím Lábusovi vyrazil vyzbrojen naší parukou,*“ vypráví Viktor Tauš. „*Před televizními kamerami pak pomalu hovořil, jak je těžké hrát vedle tak zářícího herce. Člověk se prý tomu záření nevyhne. A tak jejich spolupráce, ta léta ozařování Lábusem, na něm prý zanechaly své... Pak si Olda po-ma-lu sundal paruku a odhalil tak nic netušícím kamerám svoji holou hlavu!*“

Příběh Klaunů je příběhem tří mužů, kteří se rozličným způsobem museli vyrovnávat s životní situací, do níž se svým přičiněním dostali.

„Postava Jiřího Lábuse, klaun Viktor, si kromě frustrací metastázovaného humoru se svými strastmi vyřizuje účty jídlem. Co nezastraší humorem, docela jistě zažene maďarským perkeltem,“ říká režisér Tauš. „Tloušťka je tak důležitým charakterovým projevem jeho postavy. Hovořili jsme o umělcích typu Orsona Wellese, Marlona Branda nebo Gerarda Depardieu.

Tedy o mimořádně talentovaných lidech, kteří prázdnotu v sobě zaplňovali jídlem. Navíc, v jezení je možné objevit agresí. V případě Jirkovy postavy jde o naprosté zničení - vezme jídlo do pusy roz-kou-še ho, spolkne a pak...

Jiří se rozhodl, podobně jako Olda, jít do toho naplno. Ve spolupráci s maskérkou legendou českého filmu René Stejskalem jsme tak vytvořili velmi složitý prostetický make up. A díky němu se před námi zrodil klaun Viktor. Každý natáčecí den tak před vlastním natáčením Jirka strávil čtyři hodiny v maskérně.“

OLDŘICH KAISER - KAŽDÝ DAR JE SVÝM ZPŮSOBEM PROKLETÍ

K čemu je dobrý klaun?

Klaun může ukázat, jak se na ten život dívat. To je právě to klaunství. Klaun, pokud je klaun duší, nejenom na jevišti ale i ve svém životě, se dívá na ten svět a svůj život klaunsky. I v těch nejtragičtějších chvílích je vlastně všechno směšný a on vytěží z těch chmurných chvil to legrační, ten fůr. Takže vlastně takový klaun pořád pracuje...

Být klaunem je spíše profese nebo způsob života?

Když to v člověku je a má to štěstí, že se může podělit o své klaunství, třeba na jevišti, tak to je štěstí, tak je to klika. A pokud je to klaunství v něm, i když by nehrál a nežil se tím, tak je to vlastně taky klika. Ten vnitřní klaun je důležitý, s tím se buď narodíte, nebo to nemáte. Když vás stvořitel políbil, tak ho máte, s tím polibkem se narodíte a můžete s ním zacházet.

Je to dar nebo prokletí?

Jakýkoliv dar je svým způsobem prokletí. Ale hezký prokletí. Být proklet

bez dárku je horší.

Co je odvrácenou stranou klauna?

Když se řekne klaun, tak si představím spíše smutného člověka, protože jeho posláním je bavit lidi. Komici nebo veselí lidé bývají smutní, ono se to musí někde kompenzovat, není možný být neustále veselý. Je dobrý být smutný, aby zase mohlo být veselo. Veselo přes smutek, to je jako smích přes pláč, to je přeci nejkrásnější. Klaun je vlastně takový vysavač, protože sbírá příběhy jiných lidí, které na sebe nabaluje a má archiv, dává to do šuplíku a když je potřeba, vytáhne z archivu příběh a takhle vlastně zamotává ty emoce do klubička, které pak rozesmává. To je spíše taková představa klauna, aby mohl z něčeho čerpat...

Myslíte, že doba přeje klaunům? Že potřebujeme klauny dneska víc nebo míň než v minulosti?

Jestli víc nebo míň, to já nevím, tak každá doba má něco svého, dobrého, blbého a navíc ono se to všechno opakuje, dějiny se stále opakují. Všecko už tady bylo, všecko tady bude, všecko tady je. Jestli teď třeba doba nepřeje klaunům, já nevím.. Ale každá doba potřebuje klauny.

Má klaun z něčeho strach?

Strach může mít klaun, jestli ten fůr nebo gag, co pokládá za dobrý, jestli se dá přenést na druhého, jestli budou diváci reagovat tak, jak on by si přál.

JIŘÍ LÁBUS - NENÍ SNADNÉ BÝT KOMIK

Váš hrdina je vlastně hodně nešťastný člověk. Nemrzelo vás, že jste dostal zrovna tuhle tu postavu?

Já jsem byl velice rád. Ta postava je napsaná velmi plasticky a dají se tam zahrát zajímavé věci. V podstatě jde o člověka, který se obětoval, má ženu, kterou má velmi rád a která je nemocná. Život je velmi složitý a pro něj to není jednoduchý. A pořád v něm je vzpomínka na to, co se stalo před lety. To, že se celý tým před lety takovým způsobem rozešel, vidí jako velikou křivdu.

Vždycky takhle večer si představuje, jak to všechno mohlo být jiný, kdyby ty lidi byli jiný a kdyby to nedopadlo tak, jak to dopadlo. Snaží předávat své zkušenosti jako profesor na škole, to ho aspoň nějakým způsobem naplňuje. Ale myslím, že i když by měl síly, aby mohl vystupovat, a

nejen učit, ale být skutečně aktivní umělec, kumštýř, tak už to nedělá. A je to vlastně docela smutné.

Jak jste hledal tu postavu, tu její náplň? Měl jste se čeho chytit? Jste si něčím podobní?

Kdybych to měl srovnat sám se sebou, tak tam moc podobného není. Ale do té tloušťky třeba dorostu. To je nejpravděpodobnější ze všeho. Moc osobních vlastností mě s tou postavou nespojuje, ale právě to mě docela baví, že se můžu najednou ocitnout ve světě, který je pro mě hodně vzdálený a zažít tohle krásné dobrodružství s rolí.

Co je to vlastně ten klaun?

Co je to klaun? To už se asi hodně lidí snažilo definovat a já bych stál jen v té dlouhé řadě za nimi. Ale myslím, že je to postoj ke světu a k životu a že je to prostě dar být klaunem a být člověkem, který má v sobě smysl pro humor a může ho nějakým způsobem uplatnit a rozdat dál.

A vy sám, kdybyste se měl zařadit? Tak jste herec, komik, klaun?

No, já jsem herec, mám to v občance, no vlastně dneska už ne. Ale měl jsem to v občance. Klaun to těžko, to nevím. Moje babička vždycky říkala, když přišla návštěva, to mi bylo hodně málo.. asi 19... to je herec, komik. Nevím, když jsem vyšel ze školy, netušil jsem, že budu hrát vyloženě komediální repertoár, pak se to tak nějak naskytlo, že jsem léta komediální situace hrál, pak se zase naskytly situace, že jsem si zase zahrál třeba jinou roli, dramatickou. Takový průlom byl třeba film Amerika, kde jsem měl úplně jinou postavu. Ale většina národa mě spíš spojuje s tím být komik, a já musím říct, že se za to nestydím, jsem na to naopak hrdý. Protože vůbec není snadné být komik. Jestli máte odezvu nebo nemáte, to je okamžitě vidět. Tragéd, když hraje roli, tak je vždycky ticho. To se tak nepozná. Ale u komedie vždycky poznáte, jestli to zabírá. Jestli se divák baví. Jestli to rezonuje s publikem. Je to názor na svět a je to dar.

Většina národa čeká, že když se řekne Lábus, tak bude sranda s jakou touhou jste udělal první krok proto, abyste se stal hercem nebo komikem?

Musím říct, že já odjakživa, už jako děcko, byl strašně rád, když jsem někoho mohl rozesmát nebo pobavit, to ve mně bylo už od dětství, s tím se asi musí člověk narodit. I když v mé rodině to byla výjimka, protože moji rodiče byli jinak zaměřeni, i bratr. Ale já byl šťastný, když jsem

někde ve společnosti dělal kusy a lidi se tomu smáli, to jsem byl na vrcholu blaha. A to mi vlastně zůstalo. Nevím, jaké jiné povolání bych dělal. Protože já jsem manuálně velmi nezručný člověk... nebo leda učit něco ... Mám rád knížky, takže bych možná mohl být dobrým knihkupcem. Jinak nevím, co bych dělal. Zní to trochu pateticky, ale to divadlo se stalo mým osudem, od šesti let jsem ho chtěl dělat, to se splnilo. Komu se to podaří, že se mu splní dětský sen, takových lidí moc není...

DIDIER FLAMAND – V OČÍCH OSTATNÍCH JE KAŽDÝ NĚKDY KLAUN

Má vaše postava, Oskar, něco společného s vámi a vaším životem?

Ne, necítím příliš společného s charakterem, ale jako umělec a komediant můžu říci, že se dokážu přenést do té role a do jejího charakteru a sympatizovat s postavou. Nakonec vždy najdete nějaké společné rysy, Oskar je také komediant. Já sám jsem však nežil ve stejné kultuře, neměl jsem stejný život a nemusel jsem opustit zemi. Víte jak to myslím.

Dokážete si představit, jaké to bylo v komunistické době v tehdejší Československu?

Ano, dokážu, protože jsem toho spoustu viděl, psal jsem o tom. Také jsem spoustu věcí četl. O berlínské zdi, o sametové revoluci. Takže ano, dokáži si to představit. Vlastně je to docela jednoduché. Díky svému věku jsem toho už hodně viděl – filmů, umělců, režisérů, herců. Takže si to opravdu dokážu představit a vím, jak těžké to muselo být. Někdy, když mám před sebou těžké rozhodnutí, tak si říkám, kdyby byla válka, tak bych měl jen dva úhly pohledu - byl bych zrádce nebo odbojář. Uprostřed nelze nalézt řešení. Můžete se snažit být

lidskou bytostí a snažit se vše řešit, tak abyste se do ničeho nezapletl, ale nakonec stejně máte jenom ty dvě možnosti. Být součástí toho všeho nebo nebýt.

Jaký je podle Vás rozdíl mezi hercem, klaunem, komikem a za co byste se označil Vy?

Abych odpověděl na vaši otázku - jsem herec. Nejsem klaun, to je velmi specifická práce. Už když jsem klauny viděl jako dítě, tak jsem věděl, že to je specifická práce. Je potřeba hodně pracovat s tělem a někdy musíte používat technické věci. Ale není to jednoduché. Je to skutečná práce. Snažím se to použít a pracovat na věcech spojených s mým vlastním klaunstvím, protože jako herec některé techniky klaunů využívám. V očích ostatních je každý z nás někdy klaun. Dokonce i politici. Tak to je.

Co tedy dělá klauna klaunem?

V prvé řadě je to práce. Ale to, co udělá z muže klauna je jistá vzdálenost mezi tím, kdo jste a kým se snažíte být. Vaše vážnost a síla. A s tím si můžete hrát.

Je být klaunem způsob života nebo profese, nebo úhel pohledu vnímání světa?

Může to být obojí, může to být způsob života o profese. Být profesionálním klaunem je tvrdá práce, a někdy jste velmi osamocený, ale může to být pak skutečně rovněž způsob života.

EVA JENÍČKOVÁ - HUMOR JE ZNAKEM INTELIGENCE

Měla jste možnost sledovat vznik projektu Klaunů od samého počátku a kdy se rozhodlo, že budete hrát roli manželky Oldřicha Kaisera?

Příběh, jeho úhel, i to, kdo budou hlavní představitelé se postupně dost měnil. Současný tvar v podstatě nastoupil s příchodem Petra Jarchovského. Pokud si vzpomínám, byl to právě Petr, kdo řekl, že jsem Markéta. Byť je to role zdánlivě mně vzdálená, co se týká toho, jak se vás všichni snaží nacpat do nějakého, jim familiárního a bezpečného klišé a šuplíku. Vděčím za vše Viktorovi, za to, že mě obsadil, a zároveň Petrovi, protože i on ve mě bezmezně věřil. To se skutečně často nevidí. Ale jak říká můj milovaný mentor: “Když někdo řekne, že něco nemůžete dělat, je to od nich velmi arogantní. Protože ani vy sami nevíte, čeho jste schopní!”

Olda je úžasný parták a něžný člověk. Dá se o něm říct absolutně jen to nejlepší. Naposledy jsme spolu

hráli pár v Rumburakovi, ale to jsem jela po Jirkovi Lábusovi. (smích) V Klaunech máme coby manželé děti.

Měla jste možnost nějakým způsobem ovlivnit roli Markéty v jejím jednání a chování – přece jen scenárista i režisér jsou muži a ženy často reagují v krizových či intimních situacích jinak.

No, nakonec tam budu stát já, ne oni. A když člověk něco dělá, má to dělat na sto procent.

V rámci postavy, kterou hraju, potřebuju vědět, kdo jsem. Paní primárka Prausová z Motola byla úžasná. Věnovala mi víc než dvě hodiny a pověděla mi všechno a víc, než na co jsem se vyptávala. Bavily jsme se také velmi dlouze o reakcích lidí, žen i mužů na danou situaci. To ve mně pak rezonovalo i později, na place. Všechny detaily jsou důležité. Dají tomu život. Navíc jsem měla obrovské štěstí, že jsem si mohla popovídat a dostat z první ruky story a pocity manželky člověka, který tím vším, co se děje Oldovi, prošel. A tedy já měla úžasný pramen, který jsem mohla nasáknout. V konečném tvaru to byly moje vlastní herecké volby, o kterých jsme se, samozřejmě, bavili s Viktorem, ale všechno to ve mně žilo uvnitř.

Také nás paní primárka vzala s Oldou do ošetřoven. To byl skutečně oči otevírající a vystřízlivějící moment. Vlastně jsem si při přípravě užila jak srandy, tak toho vážna, takže to bylo úplně věrné filmu. Klauny miluju a doufám, že si je zamilují i diváci, nebo aspoň najdou něco, co se jich dotkne a bude jim blízké.

Dále, co se týká Markéty, filmová rodina musí skutečně fungovat. Chtěla jsem, abychom všichni byli co nejvíc familiární a na sebe zvyklí. S malou Míšou jsme spolu celé první odpoledne blbly v bazénu. S Joeym jsme šli nejdřív na procházku s naším filmovým psem Finneganem. Když nám Joeyho úžasná maminka po dvou hodinách volala, řekla jsem jí, že jsme v hospodě. Zatáhl mě tam, řekl, že “mají pohodlné židle”. (Bylo mu devět!) Pak jsme všichni s Oldou vyrazili na „rodinný“ výlet k jedné mojí kamarádce jezdit na koních. Byla to nádhera. Děti jsou super, oba blázniví neposedové. Jako naše. Když jsme se vraceli do Prahy, tak nevyčerpatelný Joey pořád vystrkoval hlavu z otevřené střechy a nebyl k zastavení. Olda se ke mně přiklonil a říká mi: “Ptal jsem se Joeyho, co na tu jeho výdrž říká jeho pani

učitelka. Řekl mi, že mu napsala do žákovské: Ráno dobrý, ale odpoledne už mě pěkně @*!%!!”

Když po chvíli nastalo hrobové ticho, Olda se ke mně opět pokradmu nakloní a, aby náhodou něco nezakřikl, tiše řekne: “Jak’s to udělala?” Řekla jsem: “Má na 10 minut bobříka mlčení. Když bude zticha, může pak vystrčit hlavu ze střechy!”

A tak nám to začalo rodinně fungovat.

Náš pes Finnegan si zahrál rodinného psa ve filmu Klauni. Finn je parťák na plátně i ve skutečnosti. Byl maskotem natáčení. Když jsme točili ve studiu a on zrovna nepracoval, tak se mě vyhýbal jako čert kříži, abych ho náhodou nezavřela do traileru. Byl neustále s Viktorem za kamerou, věděl, že není v záběru a jak mě viděl, tak se schovával, abych ho nezabásla. Příležitostně prolézal studio, takže, když nebyl vidět, tak jsem zavolala jeho jméno a odněkud se vynořilo špínou příšerně obalené stvoření, které se každý večer muselo vydrhnout.

Vaše hrdinka se musí ve filmu vyrovnat s naprosto nečekanou situací, která jí naprosto převrátí dosavadní život. Dají se takové situace zvládnout? Je humor tím správným receptem, jak vše řešit?

Film je o partnerských vztazích, o lásce, o schopnosti či neschopnosti odpouštět, speciálně mezi těmi třemi. Hraju milující manželku klauna, který má sice úžasný a neutuchající smysl pro humor, jež však bohužel neustává ani v nejnevhodnějších okamžicích. To už by toho debila člověk nejrady zabil. (směje se) Markéta to s ním nemá úplně lehké, ale proto ho miluje. Pro jeho humor a schopnost ji rozesmát i v té nejhorší chvíli. I když to ona přizná až poté. Já, Eva, si osobně myslím, že humor je jediný správný recept, jak věci řešit. Když jste schopni se na věci podívat s nadsázkou, nikdo vás nedostane dolů. Nikdo vám nenaprší na váš slavnostní průvod (=nezkazí vaši radost ze života), jak se trefně říká v angličtině. Průsery byly, jsou a budou. Rozdíl je v tom, jak se k nim přistupuje. Humor je znakem inteligence a není nic horšího, než lidi, co berou sami sebe strašně vážně. Asi jsem stranná, ale pro mě je to známka zakomplexovanosti. Respekt má být tam, kde je zasloužen, ale člověk musí být schopen si ze sebe udělat srandu.

Scénář vám předepisuje i intimní scény – jaké to je hrát je s jiným mužem, když vás režisuje vlastní manžel? Lze takovou situaci zvládnout vysloveně profesionálně?

Takovou situaci lze zvládnout jedinečně profesionálně, jako ostatně každou podobnou scénu s a před kýmkoliv jiným. Pak jenom doma zatnete zuby a na jakékoliv štiplavé poznámky odpovíte: “Napsal sis to tam, tak to tam máš!” :) Všichni si myslí, že sexuální scény jsou něco lechtivého, ale pravda je někde úplně jinde. Štáb, technika, opakované klapky a třeba v Klaunech více než jinde koordinace s kamerovou “choreografií”. No, a pak Olda, kterému z toho evidentně nebylo úplně lehké, začne líčit, co vřdycky dělá se slečnami Lábus, když točí podobné scény a už jedete. Vidíte, z nelehka únik do klaunství. (smích)

Je pro vás osobně přitažlivější komická nebo vážná role?

Život je o zážitcích a vzpomínkách. To je váš poklad a to si nesete s sebou. Nic jiného. Nikdo vám to nemůže vzít. Je to dobrodružství. Má to být dobrodružství!! Je úžasné, když lidi rozesmějete a je nádherné, když se dojmou nebo zamyslí. Máte radši maminku nebo tatínka? (smích)

Koho z české herecké elity byste zařadila do kategorie „Klaun“ a kdo je pro tebe osobně takovým symbolem tohoto „řemesla“?

Kaiser. Lábus. Hybner. Bez diskuze. Polívka.

Je klaunství pouze umělecká kategorie nebo životní postoj?

Jako herec taky nepovésíte roli na hřebík. Ta pronikne, prosákne totálně vaším životem, až je to někdy děsivé. Rozdíl je ten nevysychající tryskající humor, na který se sází všechno, který je přítomen neustále, i za okolnosti největšího dramatu. Pro mě byli Klauni osvobozující lekci, protože radost a humor jsou mojí součástí. Náš tatínek proslul svým pragmatickým a velmi přesným neočekávaným humorem. To, co mi vzal strach, omezování a těžkosti mi najednou

bylo připomenuto, že to jsou malichernosti a mě to osvobodilo do smíchu. A v tom mi pomohli i Klauni. Tryskající pramen hravosti a radosti, který byl znovuobjeven.

Může být žena klaun?

Julie Ferrier. Naše Fabienne. Chantal Poullain. Ženy klaunky v cirkusech. Pohlaví s tím nemá co do činění. Hravost a najít si své "niche", svého úhlu fungování. Kdo nezná Lucille Ball!! "I Love Lucy" miluju, je v tom nepřekonatelná.

Jestli chcete kus historie, tady je. Na rozdíl od přijatého stereotypu, že ženy nebyly součástí klaunského klanu, je tomu úplně naopak. Spíše doba, kdy ženy klauni NEEEXISTOVÁLY je raritou. Dorian mimové od 7.století BC v antickém Řecku, kteří napodobovali charakterly lidí, měli vždy ženské klauny pro role žen. Jejich tradice trvala v Evropě tisíc let. Ve středověku existovaly Glee-ženy (ano, jako "Glee" TV muzikál) a zároveň povolání dvorních kašparů a šašků bylo jedno z mála otevřených a provozovaných ženami. Senecova žena měla ženu šaška. Nejslavnější byla Mathurine u francouzského dvora, za Jindřicha III., IV. a Louise XII., která nosila kostým Amazonky. Prý měla pěkně proříznutou pusou. A potom máte commedii dell'arte a anglickou pantomimu. Já sama jsem hrála Colombinu a Clarice. Ringling Bros a Barnum and Bailey cirkusy, Greg a Karen DeSanto. A hlavně - Annie Fratellini, 4. generace cirkusové rodiny, podle které se Kati inspirovala na Sylvu v našich Klaunech. Cirque du Soleil normálně používá ženy klauny.

JULIE FERRIER – PRINCEZNY NEEEXISTUJÍ

Jak jste dostala roli Fabienne?

Viktor Tauš mě kontaktoval a setkali jsme se v Paříži. Když jsem ho potkala, tak jsem nečetla scénář, ale byla jsem velmi nadšená, že je to příběh o klaunech. Sama jsem dlouho byla klaunem ve Francii. Bylo to velmi příjemné a dobrodružné. Dalo by se říci, že to je jedna z mých vášní. Je v tom tanec, hudba a herectví. Proto jsem z tohoto projektu byla tak nadšená. A to jsme v té době nevěděli, že Didier Flamand se přidá do týmu. Když jsem se to dozvěděla, tak jsem byla naprosto unešená, protože Didiera miluji. Je to opravdový umělec a vynikající herec. Také jsem věděla, že je velmi zábavný. Byla jsem šťastná, že budu jeho filmovou ženou.

Je Vám Fabienne nějakým způsobem podobná?

Když jsme o ní poprvé mluvili s Viktorem, tak jsem si říkala, že bych to mohla být já, protože žije ve společnosti klaunů a jak jsem říkala - bývala jsem klaun. Když jsem se podruhé setkala s Viktorem, tak jsem se ho zeptala: "Jaká je Fabienne" a on mi řekl: "Fabienne jsi ty, Julie a Fabienne je stejná osoba".

Takže jsem musela vložit sebe samu do toho filmu. Fabienne je Julie, ale v příběhu Fabienne. V jiném příběhu. Víte, nejsem provdaná za šedesátiletého muže a nemám děti. To jsou hlavní rozdíly mezi mnou a jejím příběhem. Ale charakter máme dost podobný. Na druhou stranu myslím, že je trochu jiná než já, protože má více trpělivosti. Mnohem více. Já žádnou trpělivost nemám. Také je více koncentrovaná na jednu věc. Já jsem každý moment svého

života všude - kino, poté televize, divadlo a také jsem sama sebou. Její svět je jiný. Stará se vždy o Oskara. Dává do tohoto chlapa spoustu energie a on je pro ni vším. Divadlo, láska, život, prostě vše. Je to jako když si najdete kluka nebo holku a je pro vás celým světem. Milujete ho, vaříte pro něj a sdílíte spoustu věcí a to je Fabienne a Oskar. Oni sdílejí všechno. Ale zároveň se velmi soustředí na to, co chtějí ve svém vlastním životě, ale dohromady. Je to trochu komplikované, ale každý milostný příběh je trochu komplikovaný. Princezny neexistují. Láska je práce a to je strašně tajemství života.

Na začátku jste řekla, že jste klaun. Jste klaun, herec nebo komik? Je v tom vlastně rozdíl?

Jsem umělec. V naší rodině jsem osmá herecká generace. Vždy dělám to, co chci dělat, protože to je jediná šance, kterou dostaneme. Máme svobodu. Jsme svobodní, a proto můžeme dělat, co chceme. Byla jsem svobodná a byla jsem umělcem, tak jsem začala s tancem, poté jsem se posunula k hudbě, k muzikálu a divadlu, poté jsem byla klaunem. Mnoho různých věcí. I cirkus a taky film. S filmem jsem začala před šesti lety. Dělán různých umění již 22 let a film je ta nejnovější věc, kterou zkouším. Baví mě to.

VIKTOR TAUŠ - OPAKEM LÁSKY JE LHOSTEJNOST

Jak vznikl film Klauni? Ví se, že na počátku byl námět Borise Hybnera, ale jak ta spolupráce pokračovala dále?

Na počátku byl Boris Hybner sám. Měl jsem to štěstí stát se mu v počátcích mé vlastní cesty do umění žákem, kamarádem, hromosvodem, rohožkou nebo čímkoli právě potřeboval. Pro svůj obdiv k technice jeho hraní mi dlouho unikala podstata člověka za ní. Ať už to byl neúspěch, nemoc nebo kterákoli z "radostí", kterou mu život nadělil, vždy jí čelil a vždy znovu zdolával svoji podstatou, humorem. Řekl by: Nelze se bát, když se směješ.

Měl jsem možnost sledovat jak svoji kreativitu a poezii vnáší do svého domova a lásku, která ji živí. Od té doby v sobě nesu sen natočit film o soukromí těch, kterým se celý život smějeme v divadlech nebo na televizních obrazovkách.

Proč jste oslovil Petra Jarchovského? Nechal jste mu při psaní příběhu zcela volnou ruku, nebo jste měl nějaké podmínky, co ty jste cítil, že se v příběhu prostě musí objevit?

S Petrem jsem toužil pracovat dlouho... Je to scénárista, který rozumí lidem a má je rád. Vnímá rozdílnost práce "svých" režisérů a soustředí se na jejich silné stránky. Pracovat s ním je radost. Klauni jsou filmem o lásce a také loučení. V souladu s tím je film natočený jako poklona klasickému filmovému vyprávění, které tolik miluji! A takové vyprávění musí být vymyšlené dávno předtím než se jde točit.

Petr tedy nejprve naslouchal Borisovi a potom se mnou trpělivě přepisoval scénář až po jeho 10. verzi v návaznosti na herecké zkoušky, stavby dekorací a všechny další kroky příprav.

Mají postavy jednotlivých Klaunů nějaké konkrétní předobrazy?

Na počátku byla skutečná fotografie zachycující tři jedinečné energie legendárních Klaunů, kteří, jen na krátkou chvíli ve svých dlouhých kariérách, tvořili skupinu. Nad tou fotografií jsme si řekli: Co kdyby... A začali snít svůj vlastní příběh.

Boris Hybner v příběhu zůstal. A tak postava, kterou hraje Oldřich Kaiser, je inspirovaná jedním Borisovým konkrétním životním obdobím. Vše ostatní je fabulace.

Klauni v sobě nesou vlastně několik příběhů a otázek – otázka starých vin, odpovědnosti, věrnosti, síly lásky i starých přátelství, pevných bodů, o které se můžeš opřít v kritické životní situaci. Co je pro vás tím nejdůležitějším motivem Klaunů?

Láska. Klauni jsou filmem o lásce. Pokud se ti tři po všech těch letech totiž pořád nedokážou vystát, neznámá to nic jiného, než že jim chybí to, co spolu tvořili. Opakem lásky je lhostejnost, ne nenávisť. A všichni tři milují divadlo a mají krásné vztahy.

Koho z domácí herecké elity byste zařadil do kategorie „Klaun“ a kdo je pro vás osobně takovým symbolem tohoto „řemesla“?

Pro můj život bude vždy „tím“ klaunem Boris Hybner. V Čechách a na Slovensku ale máme na Klauny štěstí: Boris Hybner, Ctibor Turba, Bolek Polívka nebo Milan Sládek jsou skutečnými mistry.

Je klaunství pouze umělecká kategorie nebo životní postoj?

Klaun je podstata. Je to vitální dispozice. Být klaunem je něco docela jiného než být hercem. Klaun nemá roli, kterou by po představení pověsil na hřebík. Klaun je klaunem pořád.

Humor v latině znamená „šťáva“. Mít humor tedy znamená mít šťávu.

Petr Jarchovský nepíše role pro konkrétní herce – jak vzniklo obsazení Oldřich Kaiser, Jiří Lábus a Didier Flamand?

Oldřicha Kaisera a Jiřího Lábuse jsme si s Petrem Jarchovským vysnili. Didier Flamand si vysnil nás. Při hledání třetího Klauna k Oldřichovi a Jiřímu, toho bílého, kterého v historii hrávali ředitelé cirkusů, jsem v Paříži potkal Didiera... S úžasem zjistil, že on JE Oskar. S Oldou a Jirkou si okamžitě padli do oka a byt' si nerozuměli ani slovo, rozuměli si úplně ve všem.

Jak složité je dnes dát dohromady několikanásobnou mezinárodní koprodukcí?

Všechno to začíná u scénáře. Musíte vyprávět příběh, který se lidí dotkne. Když se to podaří, půjdou s vámi kamkoli a je úplně jedno jakou mají národnost.

Bylo obsazení zahraničních herců účelové s ohledem na mezinárodní závazky? Podle čeho jste zahraniční herce vybíral?

Koprodukční podmínky jsme naopak vytvářeli až na základě obsazení. V případě některých figur scénář jejich obsazení zahraničními herci předepisuje. V případě dalších jde o moji první, ideální představu. Takové jsme měli štěstí!

Jak se podařilo získat třeba držitelku Zlaté palmy z Cannes Kati Outinen?

Kati Outinen byla od počátku snem pro obsazení Sylvu, partnerky klauna Viktora. Zamilovala si scénář a přijela do Prahy potkat se s Jiřím Lábusem. Výsledkem toho setkání bylo její rozhodnutí roli přijmout a naučit se ji v češtině.

PETR JARCHOVSKÝ – BEZ PAMĚTI PŘESTÁVÁME EXISTOVAT

Jak vznikl příběh a scénář filmu Klauni? Ví se, že na počátku byl námět Borise Hybnera, ale jak ta spolupráce pokračovala dále?

Před dvěma lety mne oslovil Viktor Tauš a Boris Hybner, zda bych jim nechtěl pomoci se scénářem. Po několika letech společného rozprávění o nejrůznějších látkách a nápadech měli pár zajímavých východisek pro příběh. Vybral jsem si z nich takové, které zajímalo i mě a ke kterému jsem mohl zaujmout osobní postoj. Tím tématem, které mne zajímalo, byla umělecká

spolupráce, práce na společném uměleckém díle, její úskalí a obtíže, střet nejrůznějších povah a talentů, které se mohou vzájemně umocňovat anebo oslabovat.

Dalším nosným motivem byl průnik osobního života do společné práce na pozadí historie a jejích změn. Odsud mě příběh, který jsem začal na základě podnětu Viktora a Borise odvíjet, zavedl k obecnější výpovědi o mužském přátelství, lásce a schopnosti si odpouštět. Žánrově se

výsledek nejvíce blíží melodramatu. Vykresluje portréty tří rozdílných typů umělců, kteří se vzájemně přitahují a odpuzují. Stejně, jako bývá obtížné prožít naplněný osobní vztah, bývá alternativní rodina vytvořená za účelem společného díla místem střetů, konfliktů, žárlivosti a vášně. O těchto věcech KLAUNI vyprávějí.

U svých jiných scénářů přiznáváte, že u jejich zrodu stála nějaká konkrétní

inspirace – naposledy u Líbánek téma šikany na umělecké škole. Bylo tomu tak i v případě Klaunů.

Konkrétní inspirací mi byly vzpomínky Borise Hybnera a jeho odvaha bez obalu vyprávět o vlastním boji - jak s vlastním egem, tak s vážnou nemocí. Jakákoli podobnost s existujícími lidmi a umělci je náhodná. Jako autor se přirozeně inspiroji životem kolem sebe a moje postavy bývají mnohačetnými konglomeráty reálných postav a reálných životů. Tak pracuje každý dramatický autor.

Mají postavy jednotlivých Klaunů nějaké konkrétní předobrazy?

Nevytvářím šifry, ve kterých se má luštit tajenka, kdo pro jakou postavu byl reálným předobrazem.

Koho z domácí herecké elity byste zařadil do kategorie „Klaun“ a kdo je pro vás osobně takovým symbolem tohoto „řemesla“?

Boleslav Polívka.

Je klaunství pouze umělecká kategorie nebo životní postoj?

Upřímně řečeno – nevím. Pro mě profese tří hlavních hrdinů – autorských divadelníků – byla ideální pro zvolené téma. Je v ní obsaženo kus herce, kus tanečníka, kus dramatického autora, kus režiséra a choreografa. Vždy se jedná o silné a složité osobnosti. Jejich umělecká disciplína je právě průmětem tolika uměleckých žánrů, jako je tomu u filmových tvůrců. Proto jsem si mohl troufnout vyprávět o jejich vnitřních konfliktech a rozporech. Uměl jsem si velmi dobře představit, co sami prožívají a jaké postoje zaujmají. Co všechny postavy spojuje je smysl pro humor. Ten je základním předpokladem pro jejich životní postoje i pro jejich tvorbu. Pokud jej chcete nazvat klaunstvím, nebráním se tomu.

Podobně jako ve svých „hřebejkovských“ filmech se nevyhnete otázkám fungování lidské paměti. I v tomto příběhu si vlastně hlavní postavy minulé události „pamatují“ odlišně. Zdá se, že toto téma je pro vás nevyčerpatelné?

Ano, to je. Bez paměti přestáváme existovat jako jedinci i jako společnost. Jde o nesmírně zajímavý fenomén, který ovlivňuje naši přítomnost a utváří naše životy v budoucnosti. Kupříkladu vytrácení společné paměti dnes vidíme ve volebních preferencích pro nebezpečné populisty s komunistickou minulostí.

Spoluprací s režisérem Viktorem Taušem rozšiřujete počet realizátorů svých scénářů na tři...

Jsem velice rád, že jsem mohl pracovat s režisérem, jehož způsob vyprávění a uvažování o filmu je rozdílné od obou mých předchozích režisérských kolegů Honzy Hřebejka a Ondry Trojana. Ve Viktorovi jsem se setkal s naprostým fanatikem filmu, bezvýhradně oddaným své

profesi. Málokdo, koho jsem poznal, se tak vyzná ve způsobech, jak vyprávěli svá díla velikáni kinematografie od časů němého filmu do současnosti. Spokorou se snaží v tomto svém poznání nacházet inspiraci pro vlastní pojetí filmového vyprávění v jakémsi postmoderním retro-stylu. Spolupráce s ním pro mě byla výbornou zkušeností a věřím, že se naše cesty nerozdělí.

Nikdy nepíšete role pro konkrétní herce – naplnili tedy Oldřich Kaiser, Jiří Lábus a Didier Flamand představy, s jakými jste Klauny tvořil?

Všichni tři Oldřich, Jiří i Didier odevzdali svým rolím maximum. Nejen jako profesionálové, ale především se investovali jako lidi, osobnosti, které mají možnost podat svědectví o vlastní profesi, o své životní volbě. Přes náročnost mezinárodní koprodukce k práci přistupovali s humorem, soustředěním a pokorou. Jejich odevzdání se svým postavám pro mne bylo naplňujícím zážitkem. To samé chci říci i o jejich ženských protějšcích: Taťjáně Medvecké, Julii Férier, Evě Jeníčkové, Ivaně Uhlířové a zejména Kati Outinnen. Tím, že Kati přijala roli v našem filmu, se mi splnil sen - jejím výkonům v Kaurismäkiho filmech jsem se vždycky obdivoval.

JAROSLAV SEDLÁČEK

hlavni dramaturg Filmového centra ČT

Proč Filmové centrum ČT podpořilo vznik Klaunů?

Klauny podpořila Česká televize ještě před vznikem Filmového centra, takže na tuhle otázku dost dobře odpovědět nedokážu. Pokud bych měl ale mluvit za sebe, tak se mi na Klaunech líbila: 1) ambice vyprávět o věcech obecně platnějších, jakými jsou umělecká tvorba, emigrace resp. proměny přátelství v čase, 2) odhodlání vyprávět příběh, který by byl mezinárodně srozumitelný, příběh, jehož životnost by nekončila za hranicemi někdejšího Československa a 3) touha vyprávět tento příběh s těmi nejlepšími českými i zahraničními herci.

Co vás na filmu nejvíc překvapilo?

Že je Viktor Tauš pořád stejný srdcař jako před čtrnácti lety, když točil svůj debut Kanárek. Taková nadšenost až posedlost filmem se hned tak nevidí. Kéž by mu to vydrželo.

Energetická skupina RWE – koproducent filmu

která současně nabízí dodávky zemního plynu a elektrické energie, zahájila na konci roku 2005 dlouhodobý sponzorovací projekt RWE – energie českého filmu.

RWE podpořila, včetně snímků, které mají premiéru v roce 2013, celkem 34 celovečerních hraných či dokumentárních filmů: Jak se krotí krokodýli, Raftáci, Účastníci zájezdu, Grandhotel, Bestiář, Medvídek, Gympl, Nejkrásnější hádanka, O rodičích a dětech, Tobruk, Nestyda, Líbáš jako Bůh, Oko ve zdi, 3 sezóny v pekle, Katka, Nickyho rodina, Ženy v pokušení, Kuky se vrací, Čertova nevěsta, Odcházení, Muži v naději, Román pro muže, HLAVA – RUCÉ – SRDCE, Signál, Soukromý vesmír, Líbáš jako ďábel, Ve stínu, 7 dní hříchů, Země česká, domov Tvůj!, Revival, Fulmaya, děvčátko s tenkýma nohama, Zuzana Michnová – Jsem slavná tak akorát, Klauni a Něžné vlny.

Do projektu RWE – energie českého filmu dále patří dlouholetá podpora Mezinárodního filmového festivalu Karlovy Vary a Letní filmové školy Uherské Hradiště. V oblasti krátkometrážních filmů RWE spolupracuje dlouhodobě s Českou televizí. Mladým talentům RWE pomáhá formou daru do tzv. systému vnitřních grantů FAMU, které jsou určeny na realizaci oborových cvičení a absolventských filmů. Od ledna 2011 je RWE hlavním partnerem udílení Cen české filmové kritiky a od loňského roku Ceny Pavla Kouteckého. RWE je spoluzakladatelem Filmové nadace RWE & Barrandov Studio.

Barrandov Studio – partner filmu

Barrandov Studio je dlouhodobým partnerem českých filmařů, pro jejichž projekty se společnost snaží najít vždy optimální pojetí spolupráce. Barrandov Studio se výrazně podílelo na výpravě *Klaunů*, stavební práce zajišťoval tým zkušených barrandovských řemeslníků. *„Jsme velice rádi, že jsme se mohli zapojit do vzniku filmu v ateliéru i na lokacích. Úpravy exteriérů a interiérů pro natáčení jsme tak v období září a října loňského roku prováděli třeba v Újezdě nad Lesy nebo v Lucembursku,“ uvedl vedoucí stavební jednotky Barrandov Studio Štěpán Červený. „Výtvarná podoba byla vždy výsostnou kvalitou české kinematografie. A naší prvořadou starostí proto je, aby i dnes zručnost a mnohaleté zkušenosti našich truhlářů, zámečníků nebo štukatérů byly pro producenty zárukou dobře odvedené a spolehlivé práce.“*